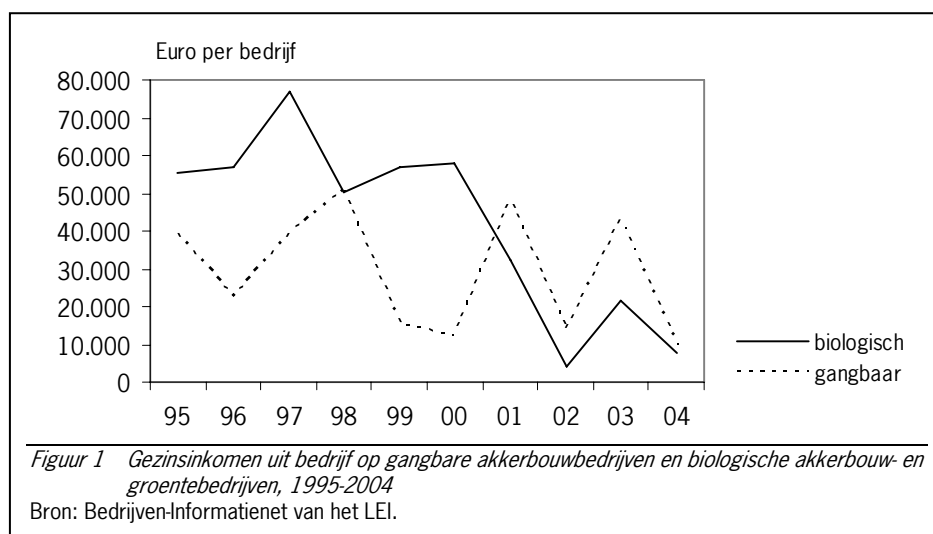

BIOLOGISCHE AKKERBOUW- EN GROENTEBEDRIJVEN: GEEN HERSTEL INKOMEN IN 2004

Jakob Jager

De opbrengsten op biologische akkerbouw- en groentebedrijven staan de laatste jaren onder druk door een te groot aanbod. Vooral de prijzen van groenten zijn teleurstellend laag in vergelijking met die van eind jaren negentig. Het gevolg hiervan is dat de biologische bedrijven hun in de jaren negentig opgebouwde inkomensvoorsprong op de gangbare akkerbouwbedrijven kwijt zijn geraakt. In het nieuwe millennium duikt het inkomen van de biologische bedrijven zelfs onder dat van de gangbare bedrijven (figuur 1).

Areaal afgenomen

Uit het jaarrapport van Biologica, *Eko-Monitor*, blijkt dat het areaal vollegrondsgroenten in 2004 is afgenomen ten opzichte van het jaar ervoor. Ongeveer tweederde deel van de in Nederland geproduceerde vollegrondsgroenten wordt geëxporteerd; vooral naar het Verenigd Koninkrijk en Duitsland. Biologische aardappelen gaan vooral naar Duitsland. In totaal zijn in 2005 zijn de consumentenbestedingen voor aardappelen met 3 miljoen euro gedaald naar 17 miljoen euro.

Tabel 1 Vergelijking bouwplan biologische akkerbouw- en groentebedrijven met gangbare akkerbouwbedrijven, gemiddeld 2001-2004

	Biologisch		Gangbaar	
	ha	opbr/ha	ha	opbr/ha
Granen	9,1	1,1	15,7	0,9
Aardappelen	5,1	5,5	13,5	3,9
Suikerbieten	2,7	4,1	8,0	3,1
Groenten	16,0	7,6	3,2	4,5
Overig akker-/tuinbouw	5,9	1,7	7,5	1,0

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Tabel 2 *Vergelijking resultaten biologische akkerbouw- en groentebedrijven met gangbare akkerbouwbedrijven, gemiddeld 2001-2004*

	Biologisch	Gangbaar
Oppervlakte per bedrijf (ha)	43,52	50,20
Nge per bedrijf	83	77
Totaal opbrengsten marktbaar (euro per ha)	4.600	2.400
Opbrengsten per bedrijf a) (euro)	229.300	163.700
Betaalde kosten per bedrijf	212.800	135.000
Rentabiliteit	80	85
Gezinsinkomen uit bedrijf	16.500	28.700
<i>Gemiddelde kosten per ha cultuurgrond (euro)</i>		
Betaalde arbeid	704	67
Betaalde rente	468	251
Loonwerk e.d.	501	196
Zaaizaad en pootgoed b)	552	227
Gewasbeschermingsmiddelen	20	276

a) Inclusief incidentele baten en lasten; b) Exclusief intern verkeer.

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Biologisch versus gangbaar

De biologische bedrijven hebben een duidelijk ander bouwplan dan de gangbare akkerbouwbedrijven: minder granen, aardappelen en bieten, maar veel meer groenten (tabel 1). De gemiddelde oppervlakte per bedrijf is bij de biologische bedrijven kleiner maar door hun intensievere bouwplan is de omvang in nge gemeten toch nog iets groter. De geldopbrengsten op de biologische bedrijven zijn per hectare marktbaar gewassen bijna het dubbele. Naar productgroep varieert het verschil van ruim 3.000 euro per hectare bij de groenten en 1.500 euro bij de aardappelen tot een gering verschil bij de granen. In de tweede helft van de jaren negentig waren de verschillen in opbrengsten voor dezelfde gewasgroepen in veel gevallen tweemaal zo groot. Behalve hogere opbrengsten, hebben de biologische bedrijven ook te maken met hogere kosten. Dit is vooral zichtbaar bij de kosten voor arbeid, loonwerk, rente en zaaizaad/pootgoed. Lager zijn uiteraard de kosten van gewasbescherming. De rentabiliteit van de biologische bedrijven is door de hogere kosten over de jaren 2001-2004 vijf procentpunten lager; dit resulteert in een 12.000 euro lager inkomen (tabel 2).

Meer informatie:

Eko-Monitor-2005 Cijfers en trends, te downloaden op <http://www.biologica.nl>